روزنامه شهروند

فرهنگی . اجتماعی . سیاسی . اقتصادی

www.shahrvand-newspaper.ir

صاحب امتیاز: جمعیت هلال احمر

مدیر مسئول: عبدالرسول وصال

سردبیر: کسری نوری

نشانی: تهران، فلکه دوم صادقیه ابتدای بزرگراه محمدعلی جناح کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۰۰۹۷

کدپستی: ۱۴۸۳۷۷۷۶۱۷

فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰

تلفن: ۷-۴۴۹۵۶۱۰۱

چاپ: روزناب

توزیع تهران: شرکت پیام‌رسان پیروز شرق

توزیع شهرستان‌ها: توزیع شهروند

تلفن: ۸۸۹۴۲۹۰۰ فکس: ۸۸۹۳۲۹۱۰

اوقات شرعی:

|اذان صبح ۰۴:۴۴:۱۵|طلوع آفتاب ۰۶:۰۷:۳۱|

|اذان ظهر ۱۱:۵۱:۰۹|غروب آفتاب ۱۷:۳۴:۴۷|

|اذان مغرب ۱۷:۵۲:۵۸|

این شرح بی‌نهایت...

افسوس‌های ناشی از کوتاهی کردن در کار را به یاد آر و دوراندیشی در پیش گیر.

امام هادی(ع)

پریزاد

تا مرا عشق تو، ای خسرو خوبان به سر است
پند هفتاد و دو ملت به برم بی‌اثر است
نه من اندر طلبت بر در دیر و حرمم
هر که جویای جمال تو بود، دربدر است
می‌نماید که تو از خیل پریزادانی
کی به این دلبری و حسن و لطافت بشر است؟
واعظ از عشق رخت منع من زار کند
گر چه پندش پدرانه است ولی بی‌اثر است
دل مبندید به اوضاع جهان هیچ که من
آزموده، همه اوضاع جهان بی‌ثمر است
عاشق کوی تو از تیغ نگرداند روی
تیغ ابروی تو را جان صبوحی سپر است

شاطر عباس صبوحی

تقویم تاریخ

چاپ نخستین شماره «اختر»

۱۴۳ سال پیش، برابر با نوزدهم مهر ۱۲۵۰ خورشیدی، نخستین شماره روزنامه اختر به مدیریت آقامحمد طاهر تبریزی در استانبول منتشر شد. اختر، تنها روزنامه ایرانی بود که در آن زمان به سبک نوین در خارج از ایران چاپ و منتشر می‌شد. در این روزنامه، بسیاری از رجال و بزرگان آن دوره، مقالاتی به چاپ می‌رساندند. روزنامه اختر در ایران، قفقاز، قلمرو عثمانی، هندوستان و عراق از شهرت برخوردار بود. این روزنامه در پیروزی نهضت تنباکو و در روشنگری و آگاه کردن مردم ایران، نقش بسزایی داشت.

تصویب قانون وظیفه عمومی

۸۸ سال پیش، برابر با نوزدهم مهر ۱۳۰۵ خورشیدی، اعلام شد از دهم آبان همان سال قانون نظام وظیفه عمومی در ایران به اجرا در می‌آید و پسران ۱۸ سال به بالای ایرانی مشمول خدمت سربازی خواهند بود که این خدمت ملی ۲ سال طول خواهد کشید. طرح لایحه این قانون به خواست پهلوی اول در مجلس به تصویب رسید. اجباری و عمومی شدن خدمت سربازی از افکار «کلاوویتس» فرضیه‌پرداز نظامی آلمان است. در حال حاضر شمار کمی از کشورها خدمت وظیفه عمومی ندارند و نظامیان استخدامی (پیمانی) آنها در شمار نیروی ذخیره قرار گرفته و هنگام نیاز احضار و فعال می‌شوند.

درگذشت ژان کوکتو

۵۱ سال پیش، برابر با یازدهم اکتبر ۱۹۶۳ میلادی، ژان کوکتو شاعر، نقاش، فیلمساز، نمایشنامه‌نویس و کارگردان تئاتر فرانسوی در ۷۴ سالگی درگذشت. کوکتو در تجدد خواهی ادبی و هنری، ذوق بسیار داشت و همین استعداد و قریحه، در نهضت‌های نوین ادبی و هنری دوران جنگ اول و دوم جهانی از او شخصیتی پیشرو ساخته بود. از جمله آثار این ادیب فرانسوی می‌توان به «کودکان عجیب»، «دیوان دماغه امیدنیک»، «توممای حیله‌گر» و نمایش‌نامه «اورفه» اشاره کرد. کوکتو به موازات ادبیات و تئاتر، در قلمرو سینما نیز فعالیت داشت.

شهروَنگ

گمشده‌ها

کمپین خنده ملی در مدار صفر درجه

شهرام شهیدی
طنزنویس
shahraam_shahidi@yahoo.com

در ایران خدا را صدهزار مرتبه شکر نوعی از آزادی وجود دارد که در هیچ کجای جهان دیده نمی‌شود، البته نقال شدن به این نوع از آزادی اکتسابی بوده و خود ملت در طول زمان با درایت به آن رسیده و دولتمردان در تکمیل آن فقط نقش کاتالیزور داشته‌اند. حالا این چه نوع آزادی‌ای است که جهانیان برای داشتن آن به ما حسودی‌شان می‌شود؟ آزادی خندیدن. درواقع گمشده امروز ما فقط راحتی و واکنش به حوادث ناگوار» است. شما ببینید خوشبختانه با این روحیه خندان ملی چه هواپیما سقوط کند، چه زلزوز یک شاعر بزرگ ملی شود، چه آب قطع شود، چه حیوانی بی‌رحمانه شکار شود، برای مردم هیچ فرقی ندارد و به آن می‌خندند، البته خوشبختانه مردم ما در تولید لطیفه بین مقامات سابق و فعلی، بین شریعتی و الهی قمشه‌ای، بین مصدق و حاتمی و احمدی‌نژاد، بین مولانا و سهراب سپهری، بین پرسپولیس و استقلال و خلاصه بین هیچ دو موضوعی تفاوت نمی‌گذارند و تبعیض قائل نمی‌شوند. مهم خندیدن است که خدا را شکر اسلیش در مملکت بر پاست.

مثال یک: یک هواپیما در کشوری سقوط می‌کند. یک شهروند ژاپنی ماسک در دهان می‌گذارد و می‌رود به کمک هموطنانش. یک شهروند فرانسوی در اعتراض به نحوه سیستم بررسی فنی هواپیما اعتصاب می‌کند. یک شهروند ایرانی با در ولیبر این متن را منتشر می‌کند: به گزارش مرکز هواشناسی، آسمان امروز کمی تاقصمتی ابری همراه با بارش ملایم هواپیما خواهد بود. یا در فیسبوکش می‌نویسد: خبر فوری: هواپیمای تهران – مشهد به سلامت به زمین نشست کارشناسان در حال بررسی علت این حادثه هستند

مثال دو: در آمریکا در سالروز درگذشت مارتین لوترکینگ بر مزار او تاج گل می‌گذارند. در هند در سالگرد وفات گاندی چراغ‌ها یک دقیقه خاموش می‌شود. در ایران در سالگرد درگذشت مصدق این متن ام‌اِس می‌شود: دکتر مصدق در مراسم ملی شدن صنعت نفت گفت: یکی از نمونه‌های تهاجم فرهنگی این است که سالهاست در تولید گوجه‌فرنگی خود کفا شدیم اما هنوز نامش به گوجه‌ملی تغییر نکرده!

مثال سه: در کشوری در تولید لبنیات از روغن پالم استفاده می‌شود. یک شهروند اینایایی با تظاهرات مسالمت‌آمیز خواهان برکناری و استعفای وزیر و نخست‌وزیر و رئیس دولت و انحلال پارلمان می‌شود. یک شهروند آلمانی با اختراع سنسور پالم‌ستج از بکارگیری بی‌رویه آن جلوگیری می‌کند. یک شهروند ایرانی فوراً این لطیفه را می‌سازد: امروز رفتم ۴ کیلو ماست گرفتم و ریختم تو موتور ماشینم. این قدر موتور ماشین نرم و راحت کار می‌کنه نگو! الکی که نیست روغن صنعتی پالم‌دار م‌روغن پالم‌می‌فهمی؟

و البته از حق نگذریم همیشه هم این‌طور نیست که شهروند ایرانی دست روی دست بگذارد و با لبخند قضیه را مسامحاتی کند. حاشا و کلا یکی اش رفیق خود من. نحوه برخورد او با این مسائل بسیار دموکراتیک است. او هر مساله‌ای که اتفاق بیفتد اول عکس قربانیان آن حادثه را باعکس پروفایلش عوض می‌کند و ده‌هزار و سیصدوچهل لایک جمع می‌کند. بعد یک صفحه بازمی‌کند به اسم فلان حادثه چرا؟ و دوستانش را دعوت می‌کند برای هم کامنت می‌گذارند و قرار می‌شود روزی خانه یکی از دوستان جمع شود و ضمن استعمال قلیان دوسیب و چای لبدوز، لبسوز، لبریز به نشانه همدردی به صورت مبسوط در مورد موضوع گپ بزنند. بعد یک ایمیل می‌فرستد برای دوستانش و می‌گوید برای اعتراض به گوگل به علت عوض نکردن لوگویش به مناسبت این حادثه دوهزار امضا نیاز دارد و سعی می‌کند امضا جمع کند.

سفرنامه(۱)

اصل ترک

محمدرضا نیک‌نژاد
آموزگار

هرگاه در خانواده پدری سخن از سفر و مسافرت و تجربه‌های آن پیش می‌آمد، پدرم می‌گفت «کباب پخته نگردد، مگر به گردیدن». باری درستی این سخن، بارها و بارها برایم آشکار شده است. سفرهای داخلی فراوانی رفته‌ام و در هر یک، گوشه‌هایی از رفتار و اندیشه‌ام پخته‌تر گردیده است. اما واپسین سفر، از جنس دیگری بود. پس از چند ماه اما و اگر - به‌ویژه به خاطر هزینه‌های سنگین و حقوق معلمی - دل به دریا زده و با همسر گرامی راهی استانبول شدیم، سفری با تجربه‌های ناب! از چندین ساعت معطلی با دلشوره در فرودگاه و سکوت دلهره‌آور به گاه بلندشدن هواپیما و کف زدن‌های هیجان‌انگیز و طولانی مسافران هنگام فرود موفقیت‌آمیز آن، تا دگرگونی در چهره و پوشاک همسفران پیش و پس از پرواز، نمایانی از شهر دل‌انگیز استانبول. مسجدهای فراوان و دیدنی آن، خیابان‌های تاریخی و پاکیزه، تنگه بسفر و پل‌هایی که اروپای سبز را به قاره کهن پیوند می‌دهد، میدان خبرساز تقسیم و خیابان استقلال پر رفت و آمد، بی‌شمار جهانگرد سفید و سیاه و زرد و... همه و همه برایم تجربه‌های کمیابی بود. بی‌گمان نوشتن درباره تجربه‌های چنین سفرهایی می‌تواند آموزنده و برانگیزاننده باشد. ساعت نخست ورودمان به استانبول راهنمای ما - لیدر یا به زبان ترکیه‌ای‌ها رهبر - به نکته اندیشه‌برانگیزی اشاره کرد. پس از کمی سخنرانی درباره برنامه‌های تور و رفت و آمد در شهر و چگونگی تعامل تلفنی و... یادآور شد که شهر استانبول دیرینگی‌ای چند ده قرنی دارد و بر است از سازه‌های تاریخی و باستانی. از این رو تلاش کنید که بیشتر انرژی خود را برای دیدن چنین مکان‌هایی صرف نمایید. سپس با تدوه گفت: «شوربختانه نخستین پرسش بیشتر ایرانیانی که به استانبول می‌آیند، آدرس مراکز خرید و فروشگاه‌هایی است که پوشاک ترک را به ارزان‌ترین بها می‌فروشند و کمتر پیگیر تاریخ و ارزش‌های تاریخی این شهرند!» دیری نپایید که درستی این سخنان بر من هویدا گشت. در خیابان استقلال که مرکز خرید و فروش پوشاک استانبول است، در میان هزاران جهانگرد از کشورهای گوناگون، خیابان لبریز از هم‌میهنانی بود که فروشگاه‌های گوناگون را می‌پیمودند و تک‌تک آنها را برای خرید پوشاک «اصل ترک» و البته ارزان زیر پا می‌گذاشتند. باور کردنی نبود که از هر هفت هشت تنی که از کنارتان می‌گذشتند، یکی دو تن ایرانی بودند! اما در بازدید از مسجد ایاصوفیه - که صدها سال کلیسا و چندین قرن هم مسجد بوده است - در میان ده‌ها هزار جهانگرد از سراسر جهان، هم‌میهنان ایرانی بسیار بسیار کم‌شمار بودند! و به سختی می‌توانستی کسی را بیابی که فارسی سخن بگوید. پرسش اندیشه‌سوز و آزاردهنده این که چرا در چنین شهری - برخلاف بسیاری از جهانگردان کشورهای دیگر - بیشترین انرژی و وقت ما ایرانی‌ها صرف خرید و بالا و پایین رفتن از مراکز تجاری می‌شود؟ به راستی ریشه فرهنگی چنین رفتارهایی در کجاست؟ کجای پرورش اخلاقی و آموزشی ما می‌لنگد که چنین کنش‌هایی را بازتاب می‌دهد؟

فوکوس ...

این نامه از هر گونه وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیک و علوم و ادب و دیگر منافع عامه سخن می‌گوید. هفته یکبار طبع می‌شود. اوراق و نوشتجات سودمند را باامتنان می‌پذیرد. در نوشته‌ها کاغذهایی که از خارج می‌رسد اداره آزاد است. کاغذی را که نوشته نمی‌شود صاحبش نباید استرداد بکند و کاغذهایی که پول پوست (پُست) نَدارد قبول نخواهد شد. (مندرجات شناسنامه روزنامه اختر، شماره دوم، سال هشتم، به تاریخ چهارشنبه ۸ محرم ۱۲۹۹ قمری) - توضیح در ستون تقویم تاریخ.

کارتون شهر

احمد عربانی | کارتونیست
ahmadarabani@yahoo.com

نگاه

خمیازه نصفه کاره

برنا مسروری | روزنامه‌نگار

عصر بود. مثل خیلی‌های دیگر نشسته بودم داخل اتوبوس تا به خانه برسم. برای رفع بیکاری مشغول تماشای ترافیک بودم و بین خودمان باشد گاهی که اتوبوس سرعت می‌گرفت نسبت به همه آن ماشین‌هایی که در راهبندان مانده بودند - مخصوصاً آن خیلی گران‌ترها - احساس خوشبختی می‌کردم. چشم‌هایم حسابی سنگین شده بود، هرچند که عادت به خواب پسا به قول بعضی از دوستان «چرت در حال حرکت» را ندارم اما خمیازه‌ها پشت سر هم می‌آمدند و امانم را بریده بودند. در یکی از آن لحظه‌ها، درست بعد از نفس گرفتن، وقتی دهانم را باز کرده بودم تا خمیازه بعدی را بکشم، نفسم به ناگاه بریده و خمیازه‌ای که در آستانه زاده شدن بود آن وسط در میانه راه معطل ماند و هرگز به سرانجام نرسید! یعنی اگر شما هم آن چیزی را که من دیدم مشاهده می‌کردید فقط خدا می‌داند به چه حال روزی می‌افتادید. خمیازه که هیچ، برای لحظاتی حتی نفس کشیدن هم از یادم رفت! اما داستان چه بود؛ خطوط ویژه رفت و آمد اتوبوس‌ها را که دیده‌اید؟ حتماً دیده‌اید. در واقع چون از ابتدای ساخت خیابان‌های شهر، فضای مناسبی برای این خطوط در نظر گرفته نشده است، وضعیت طوری است که در بیشتر مواقع دو اتوبوس به زحمت و با فاصله‌ای میلی‌متری از کنار هم می‌گذرند. حال این میان شما جوانی حدوداً ۳۰ ساله را تصور کنید که درست در لحظه گذر ۲ اتوبوس از کنار هم، سوار بر موتور قصد دارد با وبراژ از بین‌شان عبور کند و البته ظاهراً انفدر تمرین دارد که این کار را بسان یک حرفه‌ای با کمترین تزلزل و بیشترین اعتماد به نفس ممکن انجام دهد. نمی‌دانم راننده اتوبوس برای شوخی یا گرفتن حال آن جوان فقط کمی فرمانش را چرخانده و او که لابد به زعم خودش کار غلطی انجام نداده بود با فریاد فحشی از نظر راننده اتوبوس کرد و رد شد و احتمالاً وقتی او به خانه رسیده و استکان چای دومش را هورت می‌کشید قلب من و دیگر شاهدان این صحنه هیجان‌انگیز به تپش نرمال خود برگشته بود. در این نکته که بعضی از جوانان به هیجانی بیش از حد نرمال - که طبیعتاً با بازی کامپیوتری یا رفتن به سینما تخلیه نمی‌شود - احتیاج دارند هیچ تردیدی نیست، اما آیا امکان برخورد جدی‌تر با خطاها و قانون‌گریزی‌های این چنینی که زمینه به خطر انداختن جان بسیاری از مردم را فراهم می‌کند وجود ندارد؟ این میان نمی‌خواهم چشم را بر شیوه غیراصولی رانندگی بعضی از راننده‌های اتوبوس که حاصلی جز خسارت‌های غیرقابل جبران جانی برای مسافران این وسیله نقلیه عمومی به همراه نداشته است ببندم کما اینکه مورد بسیاری نیز برای مثال آوردن وجود دارد، اما بیاییم حداقل با کنترل و نظارت بر اجرای واقعی و عملی قانون منع ورود موتورسواران به خطوط ویژه عبور و مرور اتوبوس‌ها، از احتمال به خطر افتادن جان مسافران بینوا، شخص راننده اتوبوس و حتی موتورسواران عزیز بی‌اعتنا به قوانین ترافیکی و انسانی تا حد ممکن بکاهیم.

آب و هوا

اراک ۲۲ / ۷	اردبیل ۱۵ / ۷	ارومیه ۲۰ / ۸	اصفهان ۲۵ / ۱۱	اهواز ۳۹ / ۱۹	ایلام ۲۸ / ۱۴	بجنورد ۱۹ / ۴	بندرعباس ۳۸ / ۲۷
بوشهر ۳۵ / ۲۴	بیرجند ۲۷ / ۹	تبریز ۲۱ / ۸	تهران ۲۵ / ۱۳	خرم‌آباد ۳۱ / ۹	زاهدان ۳۰ / ۱۱	زنجان ۲۱ / ۶	سنندج ۲۵ / ۵

... تداوم بارش‌ها در نقاط مختلف کشور

براساس اطلاعات دریافتی از نقشه‌های پیش‌یابی در استان‌های گیلان، مازندران، اردبیل، خراسان رضوی و شهرهای شمالی آذربایجان شرقی بارش باران گاهی رعد و برق و وزش باد همچنان تداوم خواهد داشت و این بارش‌ها در استان گیلان و غرب مازندران شدیدتر خواهد بود. بر اساس اطلاعات دریافتی طی امروز از غرب سواحل دریای خزر بارش آغاز می‌شود. طی امروز و فردا در پاره‌ای نقاط استان‌های هرمزگان، کرمان و سیستان و بلوچستان افزایش ابر، رگبار و رعد و برق و وزش باد پیش‌بینی می‌شود.

امروز در شرق کشور به ویژه منطقه زابل وزش باد و گرد و خاک رخ خواهد داد و دریای خزر و خلیج فارس نیز مواج است. در ساعات بعد از ظهر به سبب وزش باد در جنوب سمنان و استان قم، پدیده باد و گرد و خاک در استان‌های البرز و مرکزی پیش‌بینی می‌شود. کمینه و بیشینه هوای تهران شنبه به ۱۳ تا ۲۵ درجه سانتیگراد بالای صفر می‌رسد و نقشه‌های هواشناسی نشان می‌دهند، آسمان تهران نیز در این روز کمی ابری همراه با غبار صبحگاهی و گاهی با وزش باد خواهد بود. طبق نقشه‌های پیش‌یابی کمینه و بیشینه هوای تهران روز یکشنبه این هفته نیز بین ۱۲ تا ۲۴ درجه سانتیگراد بالای صفر خواهد بود و آسمان تهران در این روز کمی ابری گاهی همراه با وزش باد و در اوایل شب با افزایش باد پیش‌بینی شده است.

در شبانه‌روز گذشته اهواز مرکز استان خوزستان با بیشینه دمای ۳۹ درجه سانتیگراد گرم‌ترین و شهرکرد مرکز استان چهارمحال و بختیاری با کمینه دمای ۲ درجه سانتیگراد بالای صفر خنک‌ترین شهرهای کشور طی ۲۴ ساعت گذشته بوده‌اند. طی هفته گذشته استان‌های اردبیل و چهارمحال و بختیاری، خنک‌تر بر و استان‌های خوزستان و بوشهر گرم‌ترین استان‌های ایران بوده‌اند.

کیفیت هوای پایتخت طی روز گذشته بر اساس شاخص‌های کیفیت هوا در شرایط نسبتاً سالم قرار داشته است. شاخص کیفیت آلاینده‌های منواکسید کربن، ازن، دی‌اکسید نیتروژن و دی‌اکسید گوگرد طی روز گذشته در تهران به ترتیب روی اعداد ۲۲، ۹، ۳۹ و ۱۹ قرار گرفته است. شاخص کیفیت هوای تهران درباره آلاینده ذرات معلق کمتر از ۱۰ میکرون و ۲/۵ میکرون به ترتیب روی اعداد ۴۳ و ۵۷ قرار دارد.

شهرکرد ۲۵ / ۲	قزوین ۲۴ / ۸	کرمانشاه ۲۹ / ۸	کرمان ۳۰ / ۱۱	گرگان ۲۵ / ۱۰	رشت ۱۸ / ۱۵	ساری ۲۳ / ۱۵	کرج ۲۲ / ۹
شیراز ۳۱ / ۱۱	سمنان ۲۴ / ۱۳	همدان ۲۴ / ۳	قم ۲۷ / ۷	مشهد ۱۹ / ۶	یاسوج ۲۶ / ۹	یزد ۲۸ / ۱۴	ابوموسی ۳۶ / ۳۰